

To: (10)(2e) (10)(2e) @rivm.nl]
From: RIVM Inf@ct
Sent: Mon 9/21/2020 3:37:57 PM
Subject: Inf@ct: Pneumokokkenvaccinatie ouderen najaar 2020 en de medische risicogroepen
Received: Mon 9/21/2020 3:38:10 PM

[Bekijk online](#)

Inf@ct: Pneumokokkenvaccinatie ouderen najaar 2020 en de medische risicogroepen

21 september 2020

In dit bericht:

- Pneumokokkenvaccinatie ouderen van 73 t/m 79 jaar in najaar 2020
- Vaccinatie van ouderen buiten het programma
- Vaccinatie voor medische risicogroepen, waaronder een nieuw gedefinieerde risicogroep van ex-COVID-19-patiënten

Bericht:

Pneumokokkenvaccinatie ouderen van 73 t/m 79 jaar in najaar 2020

De pneumokokkenvaccinatie wordt dit najaar 2020 aangeboden aan ouderen van 73 t/m 79 jaar (dat wil zeggen geboren tussen 1-1-1941 tot en met 31-12-1947). Het wordt toegediend gelijktijdig met de griepvaccinatie. De vaccinaties zullen worden uitgevoerd door huisartsen en artsen in zorginstellingen. Anders dan voor de griepvaccinatie, worden voor de pneumokokkenvaccinatie **alleen** ouderen op basis van hun leeftijd uitgenodigd. Dit betekent dat

alleen ouderen van 73 t/m 79 jaar (geboren van 1-1-1941 tot en met 31-12-1947) dit najaar een uitnodiging voor de pneumokokkenvaccinatie krijgen. Het vaccin dat aangeboden wordt, is het pneumokokkenpolysacharidevaccin (PPV23) dat beschermt tegen 23 typen pneumokokken. Het advies is om PPV23 één keer per 5 jaar te herhalen tot de leeftijd van 80 jaar.

Voor patiënten uit hoogrisicogroepen als (functionele) asplenie en sikkelcelziekte, met een indicatie voor pneumokokkenvaccinatie ter bescherming tegen pneumokokkenziekte, geldt dat zij dit najaar alleen actief worden uitgenodigd voor pneumokokkenvaccinatie als zij tot de bovengenoemde leeftijdsgroepen behoren. Deze hoogrisicogroepen moeten zowel een conjugaatvaccin tegen 13 pneumokokkentypen (PCV13) krijgen als het 23-valente polysacharide vaccin (hierbij wordt PCV13 vergoed via de zorgverzekeraar en wordt PPV23 gratis aangeboden vanuit het programma). Huisartsen zullen controleren of de patiënten al eerder gevaccineerd zijn tegen pneumokokkeninfectie met PCV13. Als dit nog niet gebeurd is, dan zal de huisarts de PCV13-vaccinatie alsnog voorschrijven en toedienen alvorens PPV23 wordt toegediend. Tevens controleert de huisarts of het interval tussen PCV13 en PPV23 minimaal 2 maanden is en, indien van toepassing, het interval tussen PPV23 en de herhaalde PPV23 minimaal 2 jaar is. Indien PPV23 eerst is toegediend, maar het blijkt dat ook nog PCV13 geïndiceerd is, moet hiervoor een interval van minimaal 1 jaar worden aangehouden.

Lees hieronder meer over pneumokokkenvaccinatie voor patiënten in medische risicogroepen die niet behoren tot de leeftijd 73 t/m 79 jaar.

Het vaccinatieprogramma voor ouderen is tot stand gekomen na adviezen van de Gezondheidsraad. Meer informatie hierover is te vinden op de [RIVM-website pneumokokken](#).

Vaccinatie van ouderen buiten het programma

De Gezondheidsraad heeft geadviseerd ouderen tussen de 60 en 80 jaar te vaccineren. Bij volwassenen jonger dan 60 jaar is het risico op ernstige pneumokokkenziekte kleiner, tenzij zij tot een medische risicogroep behoren. De behandelend specialist stelt dan de indicatie voor vaccinatie.

Doordat met het stijgen van de leeftijd het immuunsysteem minder goed werkt, neemt de bescherming door pneumokokkenvaccinatie bij ouderen na de leeftijd van 80 jaar af. Zij zijn daarom niet standaard in het programma opgenomen. Op individueel niveau kan vaccinatie wel overwogen worden.

Mensen van 60 t/m 72 jaar ontvangen dit najaar geen uitnodiging voor pneumokokkenvaccinatie, omdat de Gezondheidsraad in april 2020 heeft [geadviseerd](#) voorrang te geven aan ouderen van 70 t/m 79 jaar. Zij zijn zowel vaker en ernstiger ziek van een pneumokokkeninfectie als van het nieuwe coronavirus. Op basis van de beperkte hoeveelheid beschikbare vaccins heeft de staatsecretaris van VWS besloten de oudste leeftijdscohorten van 73 t/m 79 jaar dit najaar uit te nodigen voor pneumokokkenvaccinatie. Als ouderen van 60 t/m 72 jaar wel gevaccineerd willen worden tegen pneumokokken, kunnen zij zich melden bij de GGD, het vaccinatiecentrum of de

huisarts met een verzoek tot vaccinatie met PPV23 buiten het programma voor ouderen om. Zonder medische indicatie is dit op eigen kosten. De verwachting is wel dat het PPV23-vaccin ook op de vrije markt beperkt beschikbaar zal zijn. Goede registratie van vaccinaties die buiten het programma om gegeven worden is van belang, gezien de intervallen die gehanteerd moeten worden tussen de opeenvolgende pneumokokkenvaccins. Vanwege het interval van minimaal 2 jaar tussen herhaalde PPV23-vaccinaties, kan bij vaccinatie van ouderen buiten het programma om de instroom in het programma op een later moment niet direct mogelijk zijn. Hoe het vaccinatieprogramma er na 2020 uit gaat zien, is op dit moment nog niet bekend. De Gezondheidsraad doet hier waarschijnlijk eind 2020 een uitspraak over.

Zie ook de [praktijkhandleiding pneumokokkenvaccinatie van de NHG](#) of de [website pneumokokken voor professionals](#).

Vaccinatie voor medische risicogroepen

1. Nieuwe risicogroep: ex-COVID-19-patiënten

De Gezondheidsraad adviseert om mensen die COVID-19 hebben doorgemaakt EN daardoor longschade hebben opgelopen, voorlopig toe te voegen aan de al bekende medische risicogroepen die in aanmerking komen voor pneumokokkenvaccinatie. De indicatie hiervoor wordt gesteld door de longarts. Het gaat om COVID-19-patiënten die in het ziekenhuis opgenomen zijn geweest en restafwijkingen op de CT-thorax én afwijkingen in longfunctie hebben. De exacte criteria hiervoor zijn [gedefinieerd](#) door Zorginstituut Nederland (ZIN), in samenwerking met de Nederlandse Vereniging van Artsen voor Longziekten en Tuberculose (NVALT). Voor ex-COVID-19-patiënten wordt pneumokokkenvaccinatie met PPV23 geadviseerd (in Nederland is hiervoor Pneumovax-23® geregistreerd).

Pneumovax-23® is voor specifieke patiëntengroepen al opgenomen in bijlage 1B in het geneesmiddelenvergoedingssysteem (GVS) met als aanvullende bijlage 2-voorwaarden. Per 1 augustus 2020 is in een aanvullende bijlage 2 in het GVS opgenomen dat voor ex-COVID-19-patiënten met longschade als gevolg van de ziekte PPV23 vergoed wordt (zie het [pakketadvies pneumokokkenvaccinatie voor ex-COVID-19-patiënten](#)).

2. Overige medische risicogroepen

De adviezen voor vaccinatie van de overige medische risicogroepen zijn ongewijzigd. Dit gebeurt op indicatie van de behandelend specialist. Voor patiënten uit medische risicogroepen met een verhoogd risico op invasieve pneumokokkenziekte, wordt aanbevolen zich eenmalig te laten vaccineren met het pneumokokken *conjugaat* vaccin tegen 13 serotypen: PCV13 (Prevenar13®) en minimaal 2 maanden later gevolgd door PPV23 die elke 5 jaar herhaald moet worden. Voor een aantal medische risicogroepen zijn richtlijnen ontwikkeld.

Zie voor meer informatie:

- [LCI-richtlijn \(functionele\) asplenie](#)
- [LCI-richtlijn pneumokokkenziekte](#)

- [LCI-richtlijn pneumokokkenvaccinatie voor ouderen](#)
- [Handleiding Vaccinatie bij chronisch inflammatoire aandoeningen](#)

Aanbevelingen voor andere immuungecompromiteerde patiënten, zoals hematologische of oncologische patiënten zijn in ontwikkeling. Voor meer informatie voor immuungecompromiteerde patiënten geldt het advies om te overleggen met de betreffende behandelend arts.

Meer informatie

- Op de pagina www.rivm.nl/pneumokokken is meer informatie te vinden over pneumokokkenziekte, verschillende pneumokokkenvaccins en het programma.
- Op de website van de SNPG (www.snpg.nl) is informatie te vinden voor huisartsen en zorginstellingen. Hier en op de site van de NHG staat ook de praktijkhandleiding voor huisartsen.
- Publieksinformatie is te vinden op www.thuisarts.nl en op www.rivm.nl/pneumokokken.

Auteurs: (10)(2e), (10)(2e) (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e), (10)(2e)
(10)(2e) (RIVM-Cib)

Bericht verstuurd aan: leden Inf@ct

VERTROUWELIJK

Dit bericht is strikt vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Verstrekking aan en gebruik door anderen is niet toegestaan.

Wilt u uw e-mailadres wijzigen of andere

berichtenservices aanvragen? Dat kan via [profiel bewerken](#). Collega's die deze berichtenservice nog niet ontvangen, kunnen deze aanvragen via <https://www.rivm.nl/abonneren>.

Een overzicht van alle berichten vindt u in het [archief](#). Het berichtenarchief is besloten.

De LCI is op werkdagen bereikbaar tussen 8.30 en 17.00 uur via 912@rivm.nl.

Service

U ontvangt deze e-mail op het mailadres [\(10\)\(2e\)](#)@rivm.nl, omdat u hebt aangegeven e-mailberichten te willen ontvangen.

[Aanmelden](#) | [Wijzig voorkeuren](#) | [Direct afmelden](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
